

Kalaallit Nunaanni CO₂ –mik aniatitsinerup annikillisarnissaanut, silaannaallu avatangiisinut illersuisumik atorneqarnissaanut ileqqussanik, atuinissamullu innuttaasunik paasititsiniaanissanut naalackersuisut sulissuteqaqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Inatsisartuni ilaasortat Knud Kristiansen aamma Siverth K. Heilmann, Atassut)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalackersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Knud Kristiansen aamma Siverth K. Heilmann aalajangiiffigisassatut siunnersuummut saqqummiussaannut qutsavigaakka.

Naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi takuneqarsinnaasutut, inuiaqatigiinnik kalaallinik silap pissusaanut ajoqutaannginnerusumik ineriartortitsinissamik anguniagaqarnermi, Naalackersuisut silap pissusaanut nukissiuuteqarnermullu periusissaanni innuttaasut inissisimanagerat pingaaruteqarluinnartut ilaatinneqarpoq. Naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi inassutigineqarpoq *"sumiiffinni ataasiakkaani suliniutit, avatangiisit silaannaallu pissusaa pillugit eqeersimaarnerulersitsisut, paasissusissisut aamma pissuseqarfiginninnermik allannguisinnaasut aningaasaliiffigineqassasut"*.

Inerniliineq taamaattoq aamma *Gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq annikillisinniarlugu sunniiniutissat pillugit Nassuiaat 2008-2012* – UKA 2009-mi saqqummiunneqartumi – takuneqarsinnaavoq, tamatumalu saniatigut tassani gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik annikillisitsiniarluni suliniuteqarnermi inuiaqatigiit tamarmiusut, tassalu innuttaasut, suliffeqarfiit, sullissiviit assigisaasalu ilaatinneqarnissaasa pingaaruteqarnera erseqqissarneqarpoq. Innuttaasunit tapersorsorneqarneq – minnerunngitsumillu pitsaasunik isumassarsisarneq – 2020 nallertinnagu 5%-imik annikillisitsinissamik anguniagaqarnerup anguneqarnissaanut aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqartussaavoq.

Innuttaasut ataasiakkaat iliuuserisinnaasaat pillugit inuiaqatigiit ilisimaarinninnissaannik annertunerulersitsinikkut, silap pissusaanut akornutaanngitsumik iliuuseqarnissaq atuinissarlu qulakkeerneqarsinnaasoq taamaalilluni Naalackersuisut isumaqatigaat. Taamatut ilisimaarinninnissap annertunerulersinneqarnissaa, ilaatigut assersuutigalugu kalaallit angerlarsimaffiini ungasianiit atuaasarnermut atortunik ikkussuinikkut pilersinneqarpoq. Tassami ungasianiit atuaanermut atortut atorlugit innuttaasut nukissamik atuinertik paasisaqarfigisinnaavaat, taamatullu paasinninneq amerlanertigut innaallagissamik imermillu atuinikinnerulernermik kinguneqartarpoq. Tamannalu silap pissusaanut iluaqutaasussaavoq.

Tamanna pissutigalugu 2012 tikillugu Kalaallit Nunaanni atuinermut uuttuutit pioreersut – katillugit 43.000-usut – ungasianiit atuaanermut uuttuutininik taarsersussavavut. Taamaalilluni innuttaasut ataasiakkaat nukissiornermut aningaasartuutininik sipagaqarnissamut

kajumilersinniarnearput, aammalu namminneerlutik silap pissusaanut
ajoqutaannginnerusumik iliuseqarnissamut akisussaaqqarneerannik
misigilersinniarnearlutik.

Ungasianiit atuaasarnermut atortut saniatigut nukissiuuteqarnermi siunnersorteqartarnermik, innuttaasut kalaallit nukissamik atuinermik, nukissiornermut akiligassaminni sipaagaqarsinnaanerulernissamik aammalu nukissamik atukkaminnik pitsaanerusumik atorluaalernissamut paasisaqarnerulernissaannut iluaqutaasussamik atuutsitsilernissamik Naalakkersuisut anguniagaqarput. Nukissiuuteqarnermi siunnersorteqarnerup ilusissaa naleqqunnerpaajusoq, sinaakkusiussat iluanni silap pissusaanut akornutaannginnerusumik atuinissamik qulakkeerisussa qpaasiniarlugu Nukissiorfiit suleqatigineqarnerat aallartinneqassaaq.

CO2 aniatinneqartoq annikillisinniarlugu innuttaasut pissusilersortarnerannik sunniiniarneq iliuserineqarsinnaasunut ilaasoq Naalakkersuisut Knud Kristiansen aamma Siverth K. Heilmann isumaqatigilluinnarpaat. Taamaattumik Naalakkersuisut upperilluinnarpaat paasititsiniaaneq avatangiisit aammalu silap pissusaata eqqumaffigineqalersinnissaannut isummertarnerullu allanngoriartortinnissaanut periaasiusoq pitsaasoq. Taamaattumik Naalakkersuisut paasititsiniaanerit taamaattut qanoq iliorluni aningaasalersorneqarsinnaanersut pillugu siunnersuuteqartut pitsaasumik oqaloqatiginissaat qilanaaraat.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit inassutigissavara, aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqartoq taparserneqassasoq.